

Siirt Botan Vadisi'nde Rekreatif Kano ve Stand Up Paddle Turizmi: Alternatif Rota Önerileri

Recreational Canoeing and Stand-Up Paddle Tourism in Siirt's Botan Valley: Alternative Route Suggestions

Abdurrahman Demir^{1*}

*Correspondence:

Abdurrahman DEMİR
abdurrahman.demir@siirt.edu.tr

¹Siirt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, abdurrahman.demir@siirt.edu.tr
Orcid: 0000-0002-3944-4085

<https://doi.org/10.5281/zenodo.21247077>

Received / Gönderim: 24.04.2026

Accepted / Kabul: 12.06.2026

Published / Yayın: 23.06.2026

Volume 3, Issue 2, June, 2026

Cilt 3, Sayı 2, Haziran, 2026

How to Cite This Article

APA 7

Demir, A. (2026). Siirt Botan Vadisi'nde Rekreatif Kano ve Stand Up Paddle Turizmi: Alternatif Rota Önerileri. International Journal of Health, Exercise, and Sport Sciences (IJOSS), 3(2), 660–674. <https://www.ijoss.org/Archive/v3-i2/ijoss-Volume3-issue2-17.pdf>

Vancouver

Demir A. Siirt Botan Vadisi'nde Rekreatif Kano ve Stand Up Paddle Turizmi: Alternatif Rota Önerileri. Int J Health Exerc Sport Sci (IJOSS). 2026;3(2):660–674. Available from: <https://www.ijoss.org/Archive/v3-i2/ijoss-Volume3-issue2-17.pdf>

Öz

Bir bölgede su kaynağının bulunması kano ve diğer su sporları gibi açık hava rekreasyon faaliyetlerinin yapılma olanaklarını artırır. Botan Vadisi'nin geniş su yüzeyi, uygun iklim koşulları ve doğal peyzaj özelliklerine sahip olması nedeniyle rekreatif su sporları faaliyetlerini yapmaya elverişli olduğu söylenebilir. Bölgenin planlı ve sürdürülebilir bir yaklaşımla değerlendirilmesinin, rekreatif su sporlarının geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünüldüğü için bu araştırmaya, Botan Vadisi'nin rekreatif su sporları potansiyelinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Botan Vadisi'nin rekreatif amaçlı su sporları açısından sahip olduğu potansiyeli etkileyen veya etkileyebilecek güçlü yönlerin, zayıf yönlerin, fırsatların ve tehditlerin ortaya konulması amacıyla SWOT analizi yöntemi kullanılmıştır. SWOT analizine göre Botan Vadisi'nin sağladığı geniş su yüzeyi ve doğal peyzaj alanlarının rekreatif kano ve Stand Up Paddle açısından önemli güçlü yönler olarak belirlendiği, doğa temelli turizm ve rekreasyonel su sporlarına yönelik artan ilgi ve ekoturizm olanaklarının bölge için önemli fırsatlar sağladığı, iklim değişikliği, yetersiz yatırım ve kurumsal destek eksikliği ile Botan Çayı'nda baraj sonrası doğal akışın azalmasına bağlı olarak rafting faaliyetlerinin uygulanamamasının ise önemli tehditler arasında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak, Botan Vadisi'nin doğal peyzajı, durgun su yapısı ve farklı mesafelere sahip parkurlarıyla rekreatif kano ve Stand Up Paddle faaliyetleri açısından çok yüksek potansiyele sahip bir yer olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca belirlenen rotaların çoğunda zorluklar bulunmaması, parkurların daha çok rekreatif kano ve stand up paddle sporlarına uygun olması nedeniyle başlangıç ve orta düzeydeki kişiler için uygun olduğu söylenebilir. Botan Vadisi'nin planlı sportif organizasyonlar, ekoturizm faaliyetleri ve sürdürülebilir doğa sporları etkinlikleriyle desteklenmesi durumunda Türkiye'de alternatif su sporları turizmi bölgelerinden biri haline gelebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyonel kano, Stand up paddle, Botan vadisi.

Abstract

The presence of water resources in a region increases opportunities for outdoor recreational activities such as canoeing and other water sports. Botan Valley, with its extensive water surface, favorable climatic conditions, and unique natural landscape, appears to be well suited for recreational water-based activities. Considering that the planned and sustainable utilization of the area may contribute to the development of recreational water sports, this study aimed to examine the recreational water sports potential of Botan Valley. A SWOT analysis was employed to identify the strengths, weaknesses, opportunities, and threats influencing the region's potential for recreational water sports. The findings revealed that the extensive water surface and natural landscape of Botan Valley constitute significant strengths for recreational canoeing and stand-up paddleboarding (SUP). In contrast, deficiencies in infrastructure, equipment, qualified human resources, and destination promotion were identified as the main weaknesses. The growing interest in nature-based tourism, recreational water sports, and ecotourism opportunities was found to represent important opportunities for the region. However, climate change, insufficient investment, lack of institutional support, and the reduced natural flow of the Botan River following dam construction—which has rendered rafting activities largely unfeasible—were identified as major threats. In conclusion, Botan Valley possesses substantial potential for recreational canoeing and stand-up paddleboarding due to its natural landscape, flat-water characteristics, and routes of varying distances. Furthermore, the absence of major difficulties along most identified routes suggests that they are suitable for beginners and intermediate participants. If supported through planned sporting events, ecotourism initiatives, and sustainable outdoor recreation strategies, Botan Valley could emerge as one of Türkiye's notable alternative water sports tourism destinations.

Keywords : Recreational canoeing, Stand up paddleboarding, Botan valley.

<https://www.ijoss.org/Archive/v3-i2/ijoss-Volume3-issue2-17.pdf>

GİRİŞ

Su sporları terimi, su ortamında gerçekleştirilen yüzme, dalış, kano/kayak ve yelken gibi aktiviteleri ifade etmektedir (Lloret, 2023). Bir bölgede su kaynağının bulunması yüzme, kano ve diğer su sporları gibi açık hava rekreasyon faaliyetleri yapılma olanaklarını artırır. Dere, nehir, doğal göl ve göletlerin yanı sıra baraj gölleri ve yapay su alanları da bu tür aktiviteler için uygundur. Türkiye’de, özellikle denize kıyısı olmayan şehirlerde bu alanlara yönelik rekreasyon ve su sporları ilgisinin artması, planlama ve yönetim çalışmalarının önemini artırmıştır (Surat, 2017). Baraj gölleri, geniş su yüzeyleri ile rekreasyonel faaliyetin gerçekleştirilebildiği önemli rekreasyon alanları olarak değerlendirilmektedir (Bulut, 2000). Barajların yalnızca suyun potansiyel gücünü elektrik enerjisine dönüştürmesi ve sulama amacıyla kullanılmasının yanı sıra, rekreasyon ve spor açısından ele alınması da önemlidir (Özkazanç, 2005). Tekçe vd. (2010) baraj göllerinde piknik, kamp, balık tutma, kuşları doğal ortamlarında gözlemlleme, kara avcılığı, yürüyüş yapma, manzaranın keyfini çıkarma, at binme gibi faaliyetlerin yanında yüzme, kano ve su kayağı gibi etkinliklerin de yapıldığını bildirmiştir. Orhan (2015) ise Borçka baraj gölünü incelediği araştırmasında durgun su sporlarının yapılabileceğini belirtmiştir. Ayrıca kano, kürek, su bisikleti ve yelken sporları, kayak veya sal gezintileri gibi faaliyetlerin yapılması açısından uygun olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde Surat (2017), Deriner baraj gölünün, geniş ve uzun bir göl havzasına sahip olmasından dolayı durgun su branşı olan kano/kayak, kürek, deniz bisikleti ve yelken gibi birçok spor branşının gerçekleştirilmesinin mümkün olduğunu bildirmektedir. Parlar (2023), Yusufeli Barajı’nın genişliği, temiz su kalitesi ve düşük rüzgâr koşulları sayesinde su sporları için uygun bir potansiyel taşıdığını ifade etmiştir. Yine Kılavuzlu Barajı rezervuar alanı su sporları amaçlı kullanılmaktadır (Küçükönder vd., 2022). Ayrıca Akbıyık (2014), Şanlıurfa ilinin turizm potansiyelini incelediği araştırmasında Türkiye’nin üçüncü büyük gölü olma özelliğine sahip olan Atatürk barajı gölünde yüzme, kürek, kano ve yelken gibi su sporları faaliyetlerinin yapıldığını ve her yıl düzenli olarak “Su Sporları Şenliği” organize edildiğini bildirmiştir. Bunun yanı sıra Fırat Nehri kıyısında yer alan Halfeti’nde su sporları açısından elverişli alanlara sahip olduğunu ve Halfeti’de 2009 yılından bu yana “Su Sporları Şöleni” düzenlendiğini, Birecik’te göl turizmi potansiyelinin ortaya çıkarılması amacıyla jet ski, sürat tekneleri, katamaran tekne ve su kayağı yarışmaları gibi çeşitli sportif etkinlikler düzenlendiğini belirtmiştir.

Tüm bu bilgiler ışığında baraj göllerinin yalnızca enerji üretimi, sulama ve taşkın kontrolü gibi işlevlerle sınırlı kalmayıp aynı zamanda rekreasyon ve su sporları açısından da önemli bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Türkiye’de gerçekleştirilen araştırmalarda Borçka, Deriner, Yusufeli, Atatürk ve Kılavuzlu baraj gölleri gibi farklı rezervuar alanlarında kano, kürek, yelken, su bisikleti, su kayağı ve benzeri durgun su sporlarının gerçekleştirilebildiği belirtilmektedir. Bu bulgulara göre, geniş su yüzeyi, uygun iklimsel koşullar ve doğal peyzaj özelliklerine sahip baraj göllerinin su sporları faaliyetleri açısından elverişli alanlar oluşturduğu ve bu çerçevede değerlendirildiğinde, Siirt ili sınırları içerisinde yer alan Botan Vadisi ve Ilısu Barajı ile oluşan su yüzeylerinin de benzer özellikler taşıdığı söylenebilir. Özellikle Botan Vadisi’nin geniş su yüzeyi, doğal çevresi ve rekreasyonel açıdan çekici peyzaj özellikleri kano, kürek ve stand up paddle (SUP) gibi durgun su sporlarının uygulanabilmesi açısından önemli bir potansiyel

oluşturmaktadır. Dolayısıyla bölgenin planlı ve sürdürülebilir bir yaklaşımla değerlendirilmesi, su sporlarının geliştirilmesine katkı sağlayabileceği gibi aynı zamanda Botan Vadisi'nin su sporları ve rekreasyon potansiyelinin artırılmasına da olanak sağlayabilir.

Ilısu Barajı: Ilısu barajı, Mardin ve Şırnak şehir sınırları içerisinde yer almakta olup, Dicle Nehri üzerinde inşa edilmiş en büyük barajdır. Barajın rezervuar alanı Diyarbakır, Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak şehirleri sınırları boyunca uzanmaktadır. Dolgu hacmi bakımından Türkiye'deki barajlar arasında ikinci sırada yer almakta olup, kurulu güç bakımından ise ülke genelinde dördüncü büyük baraj konumundadır. Nehir tabanından 135 metre yüksekliktedir (Batman Valiliği, 2026).

Şekil 1: Ilısu Barajı Havzası (Batman Valiliği, 2026).

Botan Çayı

Siirt-Hakkâri ile Siirt-Van il sınırlarını oluşturan yüksek dağlardan kaynağını almaktadır. Batı yönünde akışını sürdüren Botan Çayı (Uluçay olarak da bilinmektedir), Siirt il merkezinin doğusundan geçerek Bostancık yöresine ulaşmaktadır. Bu bölgede akarsuya doğudan Zorava çayı ve kuzeyden Bitlis çayı katılmaktadır. Bitlis Çayı, Botan Suyu ile birleşmeden önce Pınarca çayı ile birleşmekte olup bu akarsu da Kavuşşahap dağlarının sularını toplamaktadır. Botan Suyu bu iki önemli akarsu ile birleştikten sonra Dicle nehrine Çattepe mevkiinde katılmaktadır. Ilısu barajının su toplamadan önce rafting gibi sporlara elverişli olduğu bildirilmektedir (Siirt İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2026). Özgen (2010) da Ilısu barajı su toplamadan önce Botan Çayı'nın özellikle ilkbahar mevsiminde debisinin artmasıyla rafting sporu açısından önemli bir potansiyele sahip olduğunu belirtmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı da Siirt Tarımsal Yatırım Rehberi'nde Ilısu, Çetin, Alkumru, Kirazlık ve yapılması planlanan diğer barajların su tutmaya başlaması ile Siirt'te oluşan göl sahasında su sporları yapılması konusunda bir cazibe merkezi haline geleceği bildirilmektedir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2022).

Şekil 2: *Ilisu Barajından Önce Botan Çayının Görüntüsü* (Özgen, 2013).

Şekil 3: *Ilisu Barajından Sonraki Botan Çayının Görüntüsü*

Siirt il merkezi ile Tillo ve Eruh ilçeleri sınırları içerisinde bulunan alan, Resmî Gazete'nin 15 Ağustos 2019 tarihli sayısında yayımlanan karar ile Botan Vadisi Milli Parkı olarak milli park statüsü kazanmıştır. Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan önemli doğal ve kültürel peyzaj alanlarından biridir. Yaklaşık 120 bin dönümlük bir alanı ve 29 kilometrelik bir güzergâhı kapsayan milli parkın sınırları, 14 Eylül 2025 tarih ve 33017 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan düzenleme ile yenilenmiştir. Sahip olduğu doğal güzellikler, rekreasyon alanları ve peyzaj çeşitliliği ile Botan Vadisi Milli Parkı, doğa turizmi ve sürdürülebilir rekreasyon faaliyetleri açısından önemli bir destinasyon olarak değerlendirilmektedir (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü [DKMP], 2026)

Genç vd. (2021), Botan Vadisinin doğa sever turistlerin ilgisini çekebilecek önemli bir potansiyele sahip olduğunu, Alkan (2018) ve Koday vd., (2018) göre de ziyaretçilerin doğayı koruma ilkelerini dikkate almaları koşuluyla, vadide trekking, botanik turları, foto safari, bisiklet safari, yaban hayatı gözlemi, kampçılık ve karavan turizmi, yamaç paraşütü, rafting, yayla turizmi ve dağ turizmi gibi pek çok ekoturizm etkinliğinin yapılabileceğini bildirmişlerdir. Bu bağlamda Körpe (2022), Botan Vadisinde yamaç paraşütü, tekne turu, balıkçılık, doğa yürüyüşü ve bisiklet gezisinin yapılacağı günü birlik etkinlik alanlarının yer aldığını fakat bu alanların kullanımında temel ihtiyaçları karşılayacak gerekli imkanlar ve tesisler yer almadığını bildirmiştir.

Şekil 4: Botan Vadisi Milli Parkı (DKMPGM, 2026).

Su Sporları Turizmi

Spor turizminin en popüler alanlarından biri su sporları turizmidir. Su sporları turizmi, başlangıçta dalış faaliyetleri temelinde gelişim göstermiştir. İlerleyen süreçte su üstü sporlarının da bu alana dâhil olmasıyla turizm sektörünün önemli bileşenlerinden biri hâline gelmiştir. Daha sonra bu faaliyet alanını profesyonel ve ekonomik açıdan güçlü bir sektör konumuna taşımıştır (Özbek, 2014). Su turizmi, turistlerin nehirler, göller ve kanallar gibi su alanlarında şişme botlar, kanolar, katamaranlar, kayaklar ve benzeri araçlar kullanarak, su yüzeyindeki çeşitli engelleri aşmalarıyla gerçekleştirilen bir spor turizmi türü olarak tanımlanmaktadır (Kolotukha, 2006). Yakın zamana kadar kano, su turizminin klasik bir alt dalı olarak kabul edilmekteyken, günümüzde bu faaliyetler giderek rafting, kano/kayak, katamaran sporları gibi farklı araçlarla gerçekleştirilen alternatifler ile yer değiştirmektedir (Kolotukha vd., 2023).

Spor turizmi kapsamında rekreatif su sporlarının önemi giderek artmaktadır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde bu faaliyetlere yönelik ilginin belirgin biçimde yükseldiği görülmektedir (Wei ve Zhao, 2020). Turizm sektöründe aynı destinasyona tekrar gelen turist oranının görece düşük olduğu bildirilmektedir (Clarke, 1999). Bu bağlamda başta su sporları olmak üzere doğa ve macera temelli rekreatif etkinliklerin, turizmin gelişimi ve sürdürülebilirliği açısından önemli fırsatlar sağladığı söylenebilir. (Boz ve Çelebi, 2025). Bundan dolayı su sporları hem rekreatif bir etkinlik olarak hem de turizm sektörü içerisinde değerlendirilmelidir. Ayrıca su sporları turizmin geliştiği bölgeye özgün bir turistik ürün niteliği taşıdığı söylenebilir. Siirt ili özelinde ise rekreatif amaçlı su sporları turizmi potansiyelinin yüksek olduğu düşünülmektedir.

YÖNTEM

Botan Vadisi'nin rekreatif su sporları potansiyelinin incelendiği bu çalışma SWOT analizi yönteminin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır. Bu bağlamda Siirt ilinin su sporları potansiyelini araştırmak için SWOT analizi yöntemi kullanılmıştır. SWOT analizi, ilgili literatürün incelenmesi ve bölge üzerine yapılmış akademik çalışmalar temel alınarak oluşturulmuştur. Ayrıca araştırmacının saha gözlemleri analiz sürecine dâhil edilmiştir. "SWOT" kavramının kökeni tam olarak bilinmemekle birlikte, SWOT analizinin ilk kez Learned vd. (1969) tarafından literatüre kazandırılmıştır. SWOT analizi, karar verme süreçlerinde karmaşık stratejik durumların daha yönetilebilir hâle getirilmesi amacıyla bilgi yoğunluğunu azaltan önemli bir stratejik değerlendirme aracı olarak geliştirilmiştir. Bu analizin temel amacı belirlenen projelerin etkili ve başarılı bir şekilde yürütülmesine katkı sağlayacak içsel ve dışsal faktörlerin sistematik biçimde ele alınmasıdır (Özcan, 2024). Stratejik bir karar verme aracı olarak SWOT analizi, etkili stratejik planların oluşturulmasını kolaylaştırmak amacıyla yaygın şekilde kullanılmaktadır (Speth, 2015). Bu faktörlerin belirlenmesinin ardından, güçlü yönlerden yararlanmayı, zayıf yönleri azaltmayı veya ortadan kaldırmayı, fırsatları değerlendirmeyi ve olası tehditlere karşı önlem almayı hedefleyen stratejiler geliştirilebilmektedir (Dyson, 2004). Bu yönüyle SWOT analizi, stratejik değerlendirme ve planlama süreçlerinde önemli bir yer almaktadır.

SWOT kavramı, güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler terimlerinin kısaltmasıdır. Bu kapsamda güçlü yönler (strengths), organizasyonun avantaj sağlayan ve üstün özelliklerini, zayıf yönler (weaknesses), geliştirilmesi gereken veya yetersiz kalan yönlerini, fırsatlar (opportunities), organizasyon açısından değerlendirilebilecek potansiyel avantaj ve imkânları, tehditler (threats) ise organizasyonun karşı karşıya kalabileceği riskleri ve olumsuz çevresel faktörleri ifade etmektedir (Özköse ve ark., 2013). Bu araştırmada SWOT analiz yöntemi, Siirt ilinin su sporları açısından sahip olduğu potansiyeli etkileyen veya etkileyebilecek güçlü yönlerin, zayıf yönlerin, fırsatların ve tehditlerin ortaya konulması amacıyla uygulanmıştır. Bu doğrultuda araştırma kapsamında, ilin mevcut su sporları potansiyeline odaklanılmış ve konu araştırma perspektifi çerçevesinde ele alınmıştır.

BULGULAR

Siirt'in Su Sporları Potansiyeli Açısından Güçlü Yönleri, Zayıf Yönleri, Fırsatları ve Tehditleri

Güçlü Yönler

Siirt ili, su sporları turizmi açısından Ilısu Baraj Gölü ve Botan Vadisi Milli Parkı kapsamında önemli bir su yüzeyi potansiyeline sahiptir. Özellikle Ilısu Barajı'nın oluşturduğu geniş rezervuar alanı, kano, kürek, SUP ve su bisikleti gibi durgun su sporlarının gerçekleştirilmesine elverişli fiziksel koşullar sağlamaktadır. Botan Vadisi'nin doğal peyzaj değerleri, korunmuş ekosistemi ve görsel çekiciliği, su sporlarıyla bütünleşik rekreasyonel faaliyetler için önemli bir avantaj oluşturmaktadır. Ayrıca bölgenin doğal ve kültürel peyzaj bütünlüğü, alternatif turizm türleri açısından güçlü bir potansiyele sahiptir.

Zayıf Yönler

Bölgede su sporlarının gelişimini destekleyecek kurumsal ve fiziksel altyapı yetersizlikleri bulunmaktadır. Profesyonel işletme sayısının sınırlı olması, ekipman temin ve bakım altyapısının gelişmemiş olması ve eğitilmiş insan kaynağı eksikliği önemli kısıtlar arasında yer almaktadır. Bunun yanı sıra destinasyonun ulusal ve uluslararası düzeyde yeterince tanıtılamaması, turizm talebinin düşük kalmasına neden olmaktadır. Konaklama, ulaşım ve rekreasyonel hizmet altyapısındaki eksiklikler de gelişimi sınırlayan diğer önemli faktörlerdir.

Fırsatlar

Küresel ölçekte artan doğa temelli turizm, macera turizmi ve rekreasyonel su sporlarına yönelik ilgi, Siirt için önemli bir avantaj oluşturmaktadır. Ilısu Baraj Gölü'nün geniş su alanı, planlı organizasyonlar ve spor turizmi etkinlikleri için uygun bir ortam sağlamaktadır. Botan Vadisi Milli Parkı'nın ekoturizm potansiyeli, doğa sporları ile entegre edilebilecek etkinlikler için stratejik bir fırsat alanı oluşturmaktadır. Ayrıca üniversite gençliği, yerel spor kulüpleri ve kamu destekli projeler, su sporlarının tabana yayılmasını destekleyebilecek önemli sosyal dinamiklerdir.

Tehditler

İklim değişikliği, su seviyelerinde dalgalanma ve ekosistem hassasiyeti, su sporları faaliyetlerini doğrudan etkileyebilecek çevresel riskler arasında yer almaktadır. Ayrıca kontrolsüz turizm faaliyetleri, çevresel sürdürülebilirlik açısından tehdit oluşturabilir. Yetersiz yatırım ve kurumsal destek eksikliği, su sporları turizminin sürdürülebilir gelişimini sınırlandırmaktadır. Bölgesel turizm rekabeti ve güvenlik standartlarının yeterince gelişmemiş olması da önemli diğer risk faktörlerindendir. Botan Çayı'nda baraj sonrası doğal akışın büyük ölçüde ortadan kalkması nedeniyle rafting gibi akarsu temelli aktivitelerin artık uygulanabilir olmaması, macera turizmi çeşitliliğini sınırlandıran önemli bir yapısal değişim olduğu düşünülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, Siirt ilinin su sporları turizmi potansiyelini SWOT analizi yaklaşımıyla değerlendirmiştir. Elde edilen bulgular, ilin özellikle Ilısu Baraj Gölü ve Botan Vadisi Milli Parkı çerçevesinde durgun su sporları açısından önemli bir doğal potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak Botan Çayı'nda baraj sonrası doğal akışın büyük ölçüde ortadan kalkması nedeniyle rafting gibi akarsu temelli aktivitelerin uygulanabilirliğinin önemli ölçüde azaldığı belirlenmiştir. Buna karşın kano, kürek, stand up paddle (SUP), dragon ve su bisikleti gibi durgun su sporlarının geliştirilmesine uygun geniş bir rezervuar alanı bulunmaktadır.

Analiz sonuçları, bölgenin güçlü doğal ve peyzaj özelliklerine sahip olmasına rağmen, su sporları turizminin gelişimini sınırlayan en önemli faktörlerin altyapı eksiklikleri, kurumsal organizasyon yetersizlikleri, tanıtım eksikliği ve nitelikli insan kaynağı eksikliği olduğunu göstermektedir. Ayrıca çevresel sürdürülebilirlik, güvenlik standartları ve turizm yönetimi konularındaki eksiklikler de mevcut potansiyelin etkin şekilde değerlendirilmesini engelleyen önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Buna karşılık, küresel ölçekte artan doğa temelli turizm ve rekreasyonel su sporlarına yönelik talep, bölge için önemli fırsatlar sağlamaktadır. Özellikle Ilısu Baraj Gölü'nün geniş su yüzeyi ve Botan Vadisi'nin ekoturizm değerleri, planlı ve sürdürülebilir bir turizm yaklaşımı ile değerlendirildiğinde Siirt ilinin su sporları turizmi açısından bölgesel bir çekim merkezi haline gelme potansiyeli bulunmaktadır.

Bu doğrultuda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Öncelikle, Ilısu Baraj Gölü çevresinde kano, kürek, SUP ve dragon gibi durgun su sporlarına yönelik altyapı yatırımlarının artırılması (tesis, iskele, takip botu, ekipman) ve güvenlik standartlarının oluşturulması gerekmektedir. İkinci olarak, yerel yönetimler, üniversite ve turizm paydaşları arasında iş birliği sağlanarak su sporları organizasyonları, festivaller ve eğitim programları düzenlenmelidir. Üçüncü olarak, destinasyonun ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımı güçlendirilerek marka değerinin artırılması önem kazanmaktadır. Dördüncü olarak, çevresel sürdürülebilirliği gözetilen bir yönetim planı oluşturulmalı ve su sporları faaliyetleri ekosistem koruma ilkeleri ile entegre edilmelidir. Son olarak, nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi amacıyla antrenörlük, cankurtaranlık ve su sporları işletmeciliği alanlarında eğitim programları geliştirilmelidir.

Sonuç olarak, Siirt ili su sporları turizmi açısından önemli bir doğal potansiyele sahip olmakla birlikte, bu potansiyelin ekonomik ve turistik değere dönüşebilmesi için planlı, sürdürülebilir ve çok paydaşlı bir yönetim yaklaşımına ihtiyaç duyulmaktadır.

Botan Vadisi'nde Kano SUP için Uygun Rotalar

Araştırma kapsamında önerilen rekreatif kano ve stand up paddle rotaları, araştırmacı tarafından 2023-2025 yılları arasında Botan Vadisi ve Botan Baraj Gölü üzerinde gerçekleştirilen düzenli saha gözlemleri ve uygulamalı su sporları faaliyetleri sonucunda belirlenmiştir. Rotaların başlangıç ve bitiş noktaları, arazi gözlemleri kullanılarak tespit edilmiştir. Mesafe ve tahmini süreler ise gerçekleştirilen parkur geçişlerinden elde edilen veriler doğrultusunda hesaplanmıştır.

Şekil-5: Rota-1

Not: Bu görüntü 05.22.2016 tarihinde <https://earth.google.com/web/search/siirt> adresinden alınmıştır.

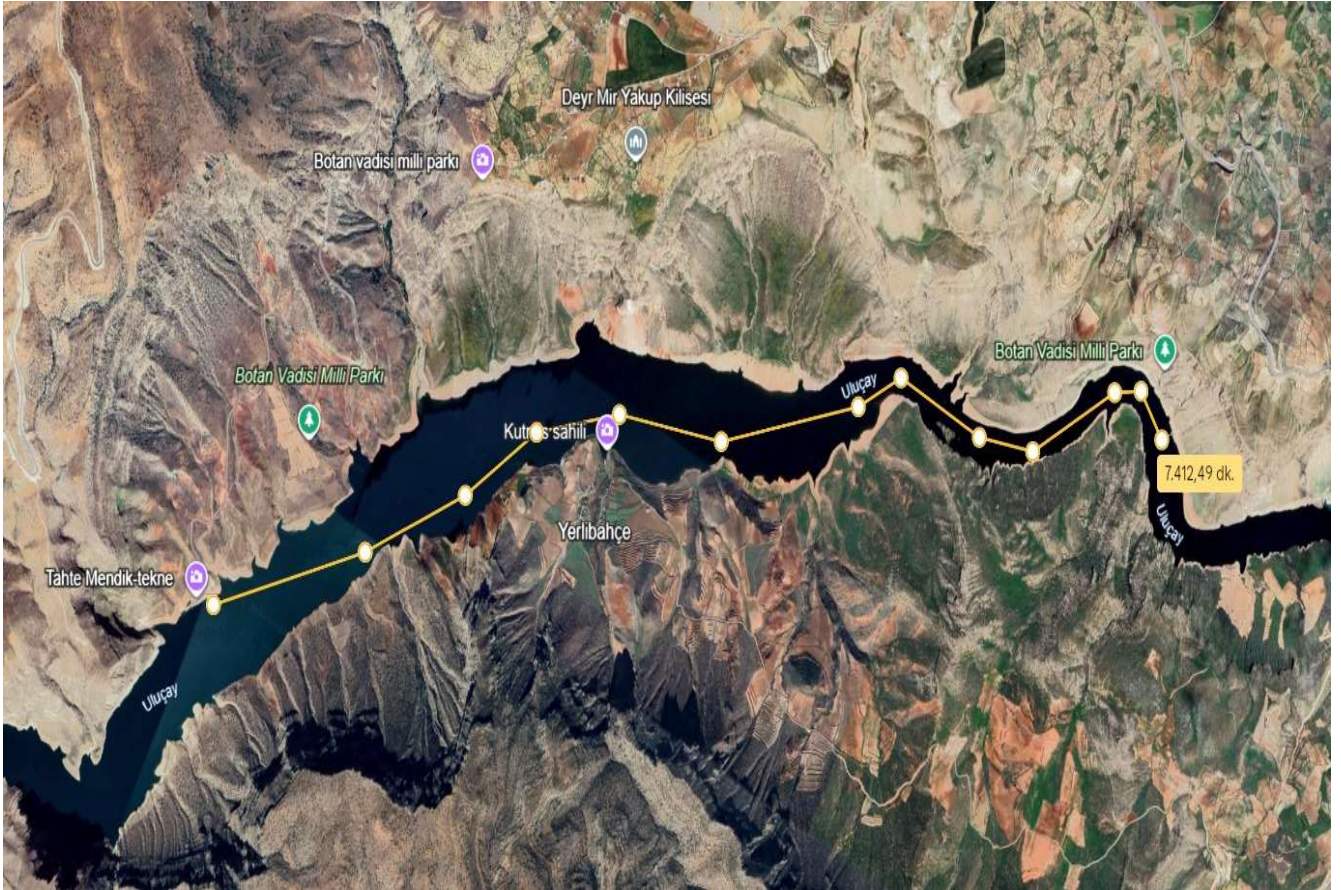
Rota-1, Tehte Mendik kıyı bölgesinden başlayarak heyelan olan bölgede son bulmaktadır. Gidiş geliş yaklaşık 7500 metrelik bir kano ve Stand Up Paddle (SUP) rotasından oluşmaktadır. Ortalama 2.5–4 saat süren parkur, durgun baraj suyu yapısı ve düşük akıntı seviyesi sayesinde özellikle başlangıç ve orta seviye sporcular için uygun özellikler taşımaktadır. Teknik açıdan kolay–orta zorluk düzeyinde değerlendirilen rota, kontrollü kürek çekişine olanak sağlayan sakin su karakteriyle rekreasyonel su sporları faaliyetleri için ideal bir parkur olduğu düşünülmektedir.

Şekil-6: Rota-2 (SUP-Kano+Trekking)

Not: Bu görüntü 05.22.2016 tarihinde <https://earth.google.com/web/search/siirt> adresinden alınmıştır.

Rota-2 hem SUP-Kano hem de trekking olarak planlanmaya uygundur. Parkurun başlangıç noktası olarak görülen Tehte Mendik bölgesi, suya erişim açısından uygundur. Rota, göl boyunca doğu yönünde ilerlemekte ve yaklaşık 4.5 kilometrelik bir kürek çekme parkuru oluşturmaktadır. Parkurun tam bitiş noktasında tarihi Akabe Yolu bulunmaktadır. Tarihi Akabe Yolundaki trekking yaklaşık 1 kilometrelik bir yürüyüş yolu olarak belirlenmiştir. Tarihi akabe yolu Siirt'in tarihsel kimliğini yansıtan önemli kültürel unsurlardan biri olarak değerlendirilmektedir. Yaklaşık 3500 yıllık bir geçmişe sahip olduğu belirtilen söz konusu insan yapımı yolun, sarp kayalık alanlar içerisine inşa edildiği ve geçmişte Botan Vadisi ile Irak arasındaki ulaşımı sağlayan uluslararası bir bağlantı güzergâhı olarak kullanıldığı bildirilmektedir (Kıran, 2017). Günümüzde ise bu tarihi yolun, kültürel ve doğal miras özellikleri sayesinde trekking ve doğa turizmi açısından önemli bir potansiyel taşıdığı ifade edilmektedir (Can Gaberli ve Gaberli, 2023). Bu bağlamda SUP-Kano rotası ile tarihi yolda trekking etkinliği alternatif olarak yapılabilecek bir aktivite olabilir. Parkurun kürek çekme + yürüyüş mesafesi, yaklaşık olarak 9 kilometre kürek çekme(gidiş-geliş), 2 kilometre de yürüyüş (gidiş-geliş) olarak hesaplanmıştır. Ortalama 5-6 saat sürmektedir. Zorluk derecesi orta-zor düzeyde olarak değerlendirilmiştir.

Şekil-7: Rota-3

Not. Bu görüntü 05.22.2016 tarihinde <https://earth.google.com/web/search/siirt> adresinden alınmıştır.

Rota-3 daha uzun bir kürek çekme hattı oluşturmaktadır. Parkur, Tehte Mendik bölgesinden başlayarak Botan Vadisi Milli Parkı boyunca doğu yönünde ilerlemekte ve yaklaşık 7500 metrelik kürek çekme koridoru meydana getirmektedir. Rotanın bitiş

noktası Siirt delikli taş bölgesidir. Rasıl Hacar olarak bilinen bu bölge ve bölgenin çevresi hem jeomorfolojik yapı hem de manzarayı seyir açısından gözlem noktası olarak kullanılmaktadır (Sabancı, 2025). Rotanın sonunda delikli taş aşağıdan bakınca görülebilir. Bu rota gidiş geliş yaklaşık 15 kilometrelik bir mesafeye sahiptir. Ortalama 7-8 saat sürmektedir. Genel olarak zor bir rota olarak değerlendirilebilir.

Şekil-8: Rota-4

Not. Bu görüntü 05.22.2016 tarihinde <https://earth.google.com/web/search/siirt> adresinden alınmıştır.

Rota-4, Siirt-Eruh yolu üzerinde bulunan köprüden başlayarak delikli taş bölgesinde son bulmaktadır. Gidiş geliş yaklaşık 8 kilometrelik bir kano ve Stand Up Paddle (SUP) rotasından oluşmaktadır. Ortalama 2.5–4 saat sürmektedir. Teknik açıdan kolay–orta zorluk düzeyinde değerlendirilebilir.

Şekil-9: Rota-5

Not. Bu görüntü 05.22.2016 tarihinde <https://earth.google.com/web/search/siirt> adresinden alınmıştır.

Rota-5, Siirt Gökçebağ beldesi yolundan gidilerek Siirt Feribot İskelesinden başlamaktadır. Bitiş noktası ise sıçan deresidir. Gidiş geliş yaklaşık 9 kilometrelik bir parkurdur. Ortalama 2,5–4 saat sürmektedir. Teknik ve mesafe açısından orta zorluk düzeyinde değerlendirilebilir.

Şekil-10: Rota-5

Not. Bu görüntü 05.22.2016 tarihinde <https://earth.google.com/web/search/siirt> adresinden alınmıştır.

Rota-6, Siirt ili Bostancık mevkinde bulunan Feribot İskelesinden başlamaktadır. Bitiş noktası ise Eğlence köyü bölgesidir. Ilısu barajından sonra bölgenin su tutması sebebiyle Eğlence köyü sular altında kalmıştır. Su altında kalan evler görülmektedir. Gidiş geliş yaklaşık 8 kilometrelik bir parkurdur. Ortalama 2,5–4 saat sürmektedir. Teknik ve mesafe açısından kolay-orta zorluk düzeyinde değerlendirilebilir.

Şekil-11: Rota-6

Not. Bu görüntü 05.22.2016 tarihinde <https://earth.google.com/web/search/siirt> adresinden alınmıştır.

Rota-7, Siirt ili Bostancık mevkinde bulunan Feribot İskelesinden başlamaktadır. Bitiş noktası ise Siirt Ormanardı köyü yakınlarında bulunan tarihi Gusir Höyük bölgesidir. Gusir Höyük, Güneydoğu Anadolu'da Çanak Çömleksiz Neolitik A'dan Erken Çanak Çömleksiz Neolitik B'ye kadar tarihlenen arkeolojik tabakaları koruyan kazılmış çanak çömleksiz Neolitik yerleşimden biridir (Karul, 2011; Kabukçu vd., 2021). Bu bağlamda bu rotada kano ve SUP yapacak olan kişiler için tarihsel bir yolculuk anlamına geleceği söylenebilir. Gidiş geliş yaklaşık 30 kilometrelik bir parkurdur. Uygun dinlenmelerle ortalama 12-13 saat sürmektedir. Teknik ve mesafe açısından çok zor olarak değerlendirilebilir. Deneyimli sporcular için uygundur. Yeni başlayanlar için tavsiye edilmez.

Belirlenen bu rotalar birlikte değerlendirildiğinde, parkurların tamamının düşük akıntılı ve sakin su karakterine sahip olduğu söylenebilir. Bu durum özellikle başlangıç ve orta düzey sporcular için uygundur. Rotaların çoğunda zorluklar bulunmamakta, parkurlar daha çok rekreatif kürek sporları kapsamında değerlendirilmektedir. Botan Vadisi'nde belirtilen rotaların en önemli özelliklerinden biri, doğal ve kültürel unsurların aynı parkur içerisinde bir araya gelmesidir. Özellikle tarihi Akabe Yolu, Delikli Taş (Rasıl Hacı) bölgesi ve Gusir Höyük gibi tarihsel alanların kürek rotalarıyla ilişkilendirilebilmesi, bölgenin "doğa-kültür-spor entegrasyonu" açısından önemli bir rekreasyon alanı oluşturduğunu göstermektedir. Bu durum katılımcılara hem sportif deneyim hem de tarihsel ve kültürel bir keşif imkânı da sağlamaktadır. Rotaların uzunlukları yaklaşık 7–15 kilometre arasında değişmektedir. Sadece tek bir parkur 30 kilometreye kadar ulaşabilmektedir. Bu çeşitlilik, farklı deneyim seviyelerine sahip kullanıcılar için alternatif faaliyet seçenekleri oluşturmaktadır. Kısa ve orta mesafeli rotalar gününbirlik rekreatif etkinlikler için uygun görülürken, uzun mesafeli parkurlar daha deneyimli sporculara yönelik dayanıklılık temelli kürek faaliyetleri için değerlendirilebilir. İklimsel açıdan değerlendirildiğinde ise Botan Vadisi'nde kano ve SUP faaliyetleri için en uygun dönemin ilkbahar ve sonbahar ayları olduğu söylenebilir. Yaz aylarında sıcaklıkların yükselmesi nedeniyle etkinliklerin sabah ve akşam saatlerinde planlanması önerilmektedir. Ayrıca uzun mesafeli rotalarda rüzgâr etkisi, güneş maruziyeti ve fiziksel dayanıklılık gibi faktörlerin dikkate alınması önem taşımaktadır. Özellikle rüzgârsız havalar tercih edilmelidir. Sonuç olarak Botan Vadisi, doğal peyzajı, sakin su yapısı, kültürel miras alanları ve farklı mesafelere sahip parkurlarıyla rekreatif kano ve Stand Up Paddle (SUP) faaliyetleri açısından yüksek potansiyele sahip bir destinasyon olarak değerlendirilebilir. Bölgenin planlı sportif organizasyonlar, ekoturizm faaliyetleri ve sürdürülebilir doğa sporları uygulamalarıyla desteklenmesi durumunda Türkiye'de alternatif su sporları turizmi merkezlerinden biri haline gelebileceği düşünülmektedir.

Kısaltmalar / Abbreviations

SUP — Stand Up Paddle

SWOT — S (Strengths), W (Weaknesses), O (Opportunities), T (Threats)

Beyanlar / Declarations

Etik Onay ve Katılım Onayı / Ethics approval and consent to participate

Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup, toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma başka herhangi bir akademik yayın ortamına değerlendirilmek üzere gönderilmemiştir. Araştırma süreci Helsinki Bildirgesi ilkelerine uygun olarak yürütülmüştür. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü etik ve hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

During the preparation and writing of this study, the principles of scientific integrity, research ethics, and citation were observed in accordance with the Directive on Scientific Research and Publication Ethics of Higher Education Institutions. No manipulation or falsification was made to the collected data, and this manuscript has not been submitted to any other journal or publication venue for consideration. The study was conducted in accordance with the principles of the Declaration of Helsinki. The authors are solely responsible for any ethical or legal issues arising from this article.

Veri Ve Materyal Erişilebilirliği / Availability of data and material

Bu çalışmanın bulgularını destekleyen veriler, makul talepler üzerine sorumlu yazardan temin edilebilir. Veri seti yalnızca akademik amaçlar için erişilebilir olacak ve verilerin herhangi bir kullanımı, orijinal çalışmayı referans gösterecek ve katılımcıların gizliliğini koruyacaktır.

The data that support the findings of this study are available from the corresponding author upon reasonable request. The dataset will be accessible only for academic purposes, and any use of the data will recognize the original study and maintain the confidentiality of the participants.

Çıkar Çatışması / Competing interests

Yazarlar, bu makalede sunulan çalışmayı etkileyebilecek herhangi bir çıkar çatışması veya kişisel ilişkiye sahip olmadıklarını beyan etmektedirler.

The authors declare that they have no known competing financial interests or personal relationships that could have appeared to influence the work reported in this paper.

Yazar Katkıları / Authors' Contribution Statement

Yazarlar çalışmaya eşit düzeyde katkıda bulunmuş, makalenin son hâlini okuyup onaylamış ve yayımlanmasından doğabilecek her türlü sorumluluğu ortaklaşa üstlenmiştir.

The authors contributed equally to the study, read and approved the final version of the manuscript, and share responsibility for all aspects of the published work

Fon Desteği / Funding

Bu çalışma, kamu, özel veya kar amacı gütmeyen sektörlerdeki fon sağlayıcı kurumlardan herhangi bir özel destek almamıştır.

This research received no external funding.

Teşekkür / Acknowledgements

None.

References / Kaynaklar

- Akbiyık, M. (2014). Şanlıurfa ilinin turizm potansiyelinin belirlenmesi ve planlamaya yönelik öneriler. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Ana Bilim Dalı. Erzurum.
- Alkan, A. (2018). Orta ve aşağı Botan Vadisi'nin ekoturizm potansiyeline analitik bir yaklaşım. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22(Özel Sayı), 75-499.
- Batman Valiliği. (2026). İlisu Barajı ve HES. <https://www.batman.gov.tr/ilisu-baraji-ve-hes>
- Boz, H., & Çelebi, M. (2025). Su sporları kapsamında Türkiye'deki turizm işletmelerinde rekreasyon programlarının yönetimi. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 16(2), 269-304.
- Bulut, Y. (2000). Tercan Baraj Gölü ve çevresinin rekreasyonel alan kullanım potansiyelinin belirlenmesi üzerine bir araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı. Erzurum.
- Clarke, J. (1999). Marketing structures for farm tourism: beyond the individual provider of rural tourism. Journal of sustainable tourism, 7(1), 26-47.
- Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü. (2026). Botan Vadisi Millî Parkı. Doğa Turizmi Web Uygulaması. <https://ekotaban.tarimorman.gov.tr/alan/1791>
- Dyson, R. G. (2004). Strategic development and swot analysis at the university of warwick. European Journal of Operational Research, 152(3), 631-640.
- Gaberli, Y.C., & Gaberli, Ü. (2024). Siirt'in kırsal turizm potansiyelinin değerlendirilmesi. Journal of Current Debates in Social Sciences (CUDES), 6(2023 Özel Sayı 1), 20-36.

- Genç, V., Seven, E., & Kaymaz, N. (2021). Determination of butterflies' potential in tourism diversification based on a route-planning case study in Botan Valley National Park, Turkey. *Journal of Hospitality and Tourism Issues*, 3(2), 104-123.
- Kabukcu, C., Asouti, E., Pöllath, N., Peters, J., & Karul, N. (2021). Pathways to plant domestication in Southeast Anatolia based on new data from aceramic Neolithic Gusir Höyük. *Scientific Reports*, 11(1), 2112.
- Karul, N. (2011). Gusir Höyük. *The Neolithic in Turkey*, 1, 1-17.
- Kıran, S. (2017). Turizm destinasyonları için sürdürülebilir turizmin önemi: Siirt İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı, Ankara.
- Koday, S., Koday, Z., & Kızılkın, Y. (2018). *Alternatif turizm açısından Siirt ilinde yamaç paraşütü faaliyetleri. International Geography Symposium on the 30th Anniversary of TUCAUM*, Ankara, Türkiye.
- Kolotukha, O. V., Myrgorodska, O. L., Kozynska, I. P., & Bozhuk, T. I. (2023). Geographic assessment of obstacles on European rivers for water sports tourism. *Journal of Geology, Geography and Geoecology*, 32(2), 295-309.
- Körpe, Ö. (2022). *Botan Vadisi Milli Parkı'nın alternatif turizm açısından analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Batman Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı. Batman.
- Küçükönder, M., Kalkan, E., & Cırık, K. (2022). Kılavuzlu baraj gölü (Kahramanmaraş) su kalitesi ve Kanada su kalite indeksi sınıfı. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 118-142.
- Learned, E. P., Christiansen, C. R., Andrews, K., & Guth, W. D. (1969). *Business policy: Text and cases*. Irwin, Homewood, IL.
- Lloret, J., Gómez, S., Rocher, M., Carreño, A., San, J., & Inglés, E. (2023). The potential benefits of water sports for health and well-being in marine protected areas: A case study in the Mediterranean. *Annals of Leisure Research*, 26(4), 601-627.
- Özbek, M. (2014). Turizm amaçlı su altı ve su üstü sportif faaliyetler: Bugünü geleceği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Dergisi*, 6(2), 27-48.
- Özcan, G. (2024). İşletmeler bağlamında metaverse: SWOT analizi ile durum değerlendirmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(4), 1587-1612.
- Özgen, N. (2010). Doğu Anadolu Bölgesi'nin doğal turizm potansiyelinin belirlenmesi ve planlamaya yönelik öneriler. *Uluslararası İnsan bilimleri dergisi*, 7(2), 1407-1438.
- Özgen, N. (2013). Siirt'in inanç turizmi mekânları: Ziyaret (Veysel Karani) ve Tillo (Aydınlı) örnekleri. *Doğu coğrafya dergisi*, 17(27), 251-272.
- Özkazanç, D. (2005). *Kirazlıköprü baraj gölü ve çevresi rekreasyon potansiyelinin saptanması üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı. Zonguldak.
- Özköse, H., Arı, S., & Çakır, Ö. (2013). Uzaktan eğitim süreci için SWOT analizi. *MiddleEast ve African Journal Of Educational Research* 5 (41), 42-57.
- Parlar, F. M. (2023). Yusufeli Barajı Havzasının su sporları potansiyelinin değerlendirilmesi (pp. 201–226). III. Yusufeli Sempozyumu, Yusufeli, Türkiye.
- Sabancı, S. (2025). Botan Vadisi'nin Kayaboğaz-Sağlarca kesiminde alternatif turizm potansiyeli: Doğa ve kültür temelli bir coğrafi değerlendirme. *Social Sciences Studies Journal (SSSJ)*, 11(10), 1876-1895.
- Siirt İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2026). *Turizm Amaçlı Spor Faaliyetleri*. <https://siirt.ktb.gov.tr/TR-56379/turizm-amacli-spor-faaliyetleri.html>
- Speth, C. (2015). *The swot analysis: A key tool for developing your business strategy*. Lemaitre Publishing. Bruxelles.
- Surat, H. (2017). Gülez yöntemine göre Deriner Baraj Gölü ve yakın çevresi rekreasyonel potansiyelinin değerlendirilmesi ve alan kullanım önerilerinin geliştirilmesi. *KSÜ Doğa Bilimleri Dergisi*, 20(3), 247-257.
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı. (2022). *Siirt tarımsal yatırım rehberi*. Strateji Geliştirme Başkanlığı, Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi. https://www.tarimorman.gov.tr/TRGM/TARYAT/Belgeler/il_yatirim_rehberleri/siirt.pdf
- Tekçe, N., Belkayali, N., Oğuz, D., & Baştemur, C. T. (2010). A survey on recreational use of domestic water supply reservoirs: A case study from Kurtboğazi-Ankara, Turkey. *African Journal of Agricultural Research*, 5(14), 1897-1907.
- Wei, Q., & Zhao, Z. (2020). Research on evaluation of coastal city water sports tourism resources based on set pair analysis. *Journal of Coastal Research*, 115(sp1), 190-192.

Disclaimer / Publisher's Note

The statements, opinions, and data contained in all publications are solely those of the individual author(s) and contributor(s) and do not necessarily reflect the views of **IJOSS** and/or the editor(s). **IJOSS** and/or the editor(s) disclaim responsibility for any injury to people or property resulting from any ideas, methods, instructions, or products referred to in the content. **IJOSS** remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.